

POSTANOWIENIE

1 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Karol Weitz

na posiedzeniu niejawnym 1 marca 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa Gminy Miejskiej Kraków

przeciwko P. S. i Z. S.

o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym,

na skutek skargi kasacyjnej P. S. i Z. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z 13 lipca 2022 r., II Ca 1745/21,

1. Odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

**2. Kosztami postępowania kasacyjnego obciąża skarżących,
pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi
sądowemu.**

[PG]

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej pozwanych P. S. i Z. S. od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z 13 lipca 2022 r.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołali się na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych, a zarazem potrzebę wykładni przepisów art. 84 § 1 i § 2 k.c. budzących poważne wątpliwości, na tle których zachodzi potrzeba rozstrzygnięcia:

1. „Czy można uznać za istotny w rozumieniu art. 84 § 1 i 2 k.c. - błąd polegający na nieznajomości przez Gminę Miasta Krakowa okoliczności wyłączających skuteczne przeniesienia własności lokalu z zasobów Gminy z bonifikatą 90% na rzecz osób, które z mocy § 1 pkt. 11 uchwały Miasta Krakowa nr. [...] zataiły posiadanie tytułu prawnego do nieruchomości wykorzystywanej na cele mieszkaniowe na terenie Gminy Miejskiej Gminy Kraków lub powiatów sąsiadujących z Gminą Miejską Kraków skoro nieznajomość ta pozostaje w związku przyczynowym z niedołożeniem przez Gminę Miejską Kraków w okresie ponad dziesięciu lat należytej staranności w ustaleniu istnienia negatywnych przesłanek z § 1 pkt 1 w/w uchwały Rady Miasta Krakowa do realizacji zbycia lokalu na cele mieszkalne z bonifikatą”;
2. „Czy można przyjąć za działanie pod wpływem błędu co do istnienia przesłanek negatywnych do przeniesienia własności lokalu mieszkalnego Gminy na nabywcę kiedy następuje w wypadku braku staranności Gminy w ustaleniu występowanie przeszkód prawnych do nabycia lokalu za bonifikatę przy istnieniu takich możliwości w okresie ponad 10 lat od daty umowy przenoszącej własność”.

Zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury Sądu Najwyższego przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze

względem na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej (zob. postanowienia z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Istotność zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia, wskazaniu przepisów prawa, na których tle zagadnienie to wyłoniło się, oraz zaprezentowaniu argumentacji jurydycznej uzasadniającej możliwość rozbieżnych ocen prawnych (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z 24 maja 2016 r., I CSK 666/15, nie publ.).

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na przyczynie kasacyjnej kreślonej w art. 389⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. nakłada na stronę skarżącą powinność przytoczenia przepisów prawa, których wykładnia budzi poważne wątpliwości lub wywołuje rozbieżności w orzecznictwie oraz szczegółowego opisanie, na czym polegają wątpliwości interpretacyjne skarżącego oraz określenie, że mają one poważny charakter lub przedstawienia orzeczeń sądów, w których dokonano różnej wykładni takich przepisów w sposób rzutujący na wynik sprawy. Konieczne jest także wykazanie, że dokonanie wykładni przez Sąd Najwyższy jest niezbędne do rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 stycznia 2022 r., I CSK 1155/22, nie publ.).

Skarżący formułując przytoczone pytania, jako „istotne zagadnienia prawne”, które jednocześnie miały powodować poważne wątpliwości w interpretacji art. 84 § 1 i § 2 k.c. nie spełnili powyższych wymagań. Tytułem uzasadnienia powołanych przyczyn kasacyjnych skarżący zaprezentowali, bowiem, wywód prawny

sprowadzający się do przytoczenia dwóch orzeczeń Sądu Najwyższego odnośnie do pojęcia błędu istotnego w rozumieniu art. 84 § 1 i § 2 k.c. w kontekście zaistnienia „przyczynowego niedołożenia” przez stronę powołującą się na ten błąd należytej staranności w ustaleniu rzeczywistego stanu faktycznego i prawnego. W dalszej kolejności zakwestionowali ocenę prawną i faktyczną dokonaną przez Sąd Okręgowy w Krakowie odnośnie do skuteczności powołania się przez stronę powodową – Gminę Miejską Kraków na błąd istotny (art. 84 § 1 i § 2 k.c.), w zakresie „zaistnienia przesłanek negatywnych do przeniesienia na prawach własności lokalu mieszkalnego z zasobów gminnych na 90% bonifikatą w trybie Uchwały Rady Miasta Krakowa z dnia 11 czerwca 2008 roku nr. [...]”, prezentując argumenty celem wykazania swojego stanowiska. Konfrontując przedstawione przez skarżących motywy z wymaganiami przewidzianymi w orzecznictwie Sądu Najwyższego dla rzetelnego wykazania przyczyn kasacyjnych określonych w art. 398⁹ § 1 pkt. 1) i 2) k.p.c. należy stwierdzić, że pozwani nie sprostali tym wymaganiom. Sformułowali wprowadzić zagadnienia prawne, co do których miała jednocześnie zachodzić potrzeba wykładni art. 84 § 1 i § 2 k.c., jednakże zaprezentowana przez nich argumentacja sprowadzała się w istocie do prostego zakwestionowania ustaleń stanu faktycznego sprawy dokonanych przez Sąd Okręgowy w Krakowie oraz stanowiła próbę ponownego rozstrzygnięcia zagadnień faktycznych, w szczególności, odnośnie do kwestii ewentualnego wykorzystywania przez pozwanych nieruchomości w Jarosławie na cele mieszkalne. Uszło, zarazem, uwagi skarżących, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym. Jak wskazuje, zaś, art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Ubocznie należy też zauważyć, że przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej określone w art. 389⁹ § 1 pkt 1) k.p.c. i art. 389⁹ § 1 pkt 2) k.p.c. nie są ze sobą tożsame, stanowią bowiem o odrębnych przyczynach uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Skoro w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne o którym mowa w art. 389⁹ § 1 pkt 1) k.p.c. to znaczy, że dana kwestia to problem nowy i dotychczas niewyjaśniony. Ponadto sformułowane przez

skarżących rzekome zagadnienia prawne mają charakter kazuistycznie ujętych pytań, nadmiernie osadzonych w stanie faktycznym sprawy i przez to niemogących stanowić dla Sądu Najwyższego podstawy do sformułowania ogólniejszych poglądów prawnych, których znaczenie wykraczałoby poza okoliczności niniejszej sprawy i mogłoby się przyczynić do wyznaczenia kierunku lub sposobu rozstrzygnięcia spraw podobnych lub zbliżonych do niniejszej sprawy.

Z kolei potrzeba wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości interpretacyjne bądź rozbieżności w orzecznictwie wskazuje na konieczność wykazania istnienia rozbieżnych ocen prawnych, które pojawiły się w orzecznictwie lub doktrynie na tle tych przepisów lub zespołu przepisów. Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie dokonali takiego rozróżnienia.

Sąd Najwyższy nie dopatrył się także nieważność postępowania, którą Sąd ten bierze pod rozagę – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego - na stosowany wniosek zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną - orzeczono na podstawie art. 98 § 1 oraz art. 108 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 i z art. 398²¹.

(r.g.)